

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja	2
2. Inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości	5
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja	11
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	13

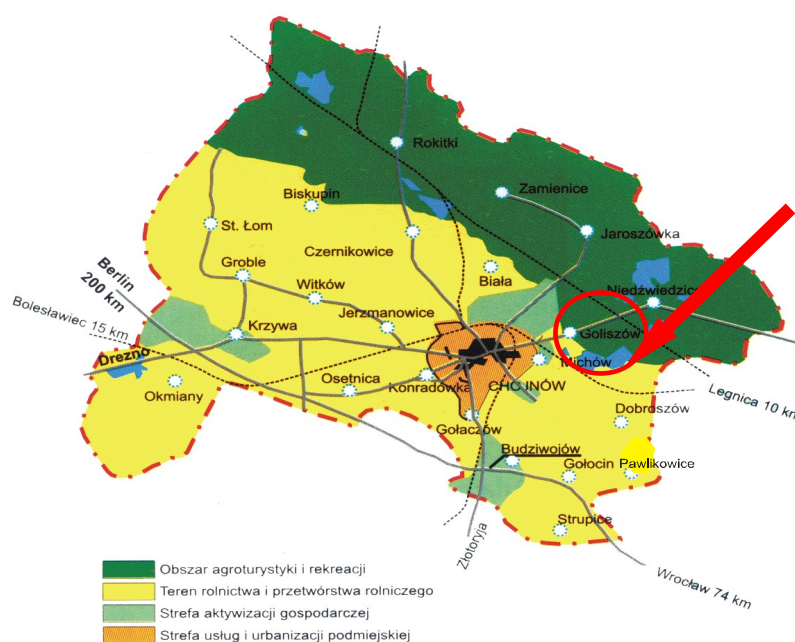
1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.

Goliszów to jedna z 25 miejscowości tworzących gminę Chojnów. Wieś ta położona jest nad rzeką Skorą we wschodniej części gminy, w sąsiedztwie ośrodka miejskiego – Chojnowa oraz w odległości 18 km od miasta powiatowego – Legnicy.

Goliszów graniczy z następującymi miejscowościami:

- ↗ od strony północnej: Jaroszówka
- ↗ od strony wschodniej: Niedźwiedzice
- ↘ od strony południowej: Michów, Dobroszów
- ↖ od strony zachodniej: Biała i miasto Chojnów

Położenie wsi Goliszów na tle gminy Chojnów

Urny znalezione w pobliżu Goliszowa wskazują na wczesne osadnictwo na tych ziemiach, jednak nazwa wsi ma pochodzenie słowiańskie. Pierwsze wzmianki

o osadzie pochodzą z 1210 roku, wówczas znana była ona jako “Golostouci”. Nazwa ta prawdopodobnie wywodzi się od imienia Golisz lub słowiańskiego wyrazu „goło. Goliszów początkowo ukształtował się jako typowa ulicówka o parcelach i zabudowaniach wzdłuż głównego szlaku komunikacyjnego, później (przypuszczalnie już w XIV w.) nastąpiła rozbudowa o krótkie odcinki uliczek poprzecznych i działkę kościelną z cmentarzem. W niewiadomym czasie miejscowość podzielono na część górną i dolną. Wieś bezpośrednio łączy się z położonymi dalej na wschód Niedźwiedzicami.

Warto odnotować, iż w 1712 roku w Goliszowie zatrzymał się szwedzki król Karol XII powracający z nieudanej kampanii na ziemie wschodnie, zaś w czasie wojny siedmioletniej w 1761 roku miejscowość została doszczętnie ogołocona przez Kozaków.

Na kartach historii wsi Goliszów swój ślad pozostawiły także liczne wylewy rzeki Skory (szczególnie w latach 1703, 1766, 1880, 1888, 1917), które znacznie hamowały tempo rozwoju osady.

W 1789 roku we wsi znajdował się pański dwór, były także trzy folwarki, dwie leśniczówki, domek myśliwski, 4 gospodarstwa kmieccie, 27 zagrodniczych, 36 chałupniczych, dwa młyny wodne, dwóch kowali i karczma. Na miejscu znajdował się parafialny kościół ewangelicki, plebania i istniejąca od drugiej połowy XVII w. szkoła z jednym nauczycielem. W sumie żyło tu 521 osób w 83 domach.

W 1825 roku cały Goliszów miał 86 domów, w których mieszkało 624 osoby. Poza dwoma katolikami wszyscy byli ewangelikami. Goliszowscy katolicy należeli do parafii w Chojnowie. We wsi znajdował się wtedy dwór i dwa folwarki, wolne sołectwo, 4 młyny wodne oraz papiernia.

W 1840 roku w osadzie było już 90 domów i 840 mieszkańców (w tym sześciu katolików), trzy gospody, gorzelnia, wytwórnia octu, pokaźne stawy rybne na łąkach za Czarną Wodą, nieduża kopalnia rudy, dająca roczną produkcję 326 skrzyń, o wartości 217 talarów, 17 różnych rzemieślników, 4 kramarzy, dwóch zbieraczy przędzy. Hodowano 3260 merynosów oraz 353 sztuki bydła rogatego.

W 1910 roku w Goliszowie żyło 967 osób, a w 1933 roku 969. We wsi była

poczta, a 3 km od osady znajdowała się stacja kolejowa.

W 1983 roku odkryto tu osadę ludności tzw. kultury pucharów lejkowatych z epoki neolitu, dla której charakterystyczne były niewielkie sezonowe lub stałe osiedla. W Goliszowie znaleziono także cmentarzyska ludności kultury łużyckiej, pomorskiej oraz przeworskiej.

Obecnie Goliszów obejmuje obszarowo 1467,97 ha, co stanowi 6,33% ogólnej powierzchni gminy i jest czwartą co do wielkości miejscowością. W krajobrazie dominują pola uprawne, tereny zielone i malownicze stawy. Występujące tu grunty rolne to zarówno gleby pszenne dobre jak i żytne. Skupiska leśne są stosunkowo niewielkie i w większości rozproszone w północnej części miejscowości. Struktura użytkowania gruntów kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni wsi
Grunty orne	931,83	63,48
Łąki	113,41	7,73
Pastwiska	122,90	8,37
Lasy	28,68	1,95
Wody stojące i płynące	157,73	10,75
Drogi	51,15	3,48
Tereny zabudowane	33,02	2,25
Pozostałe	29,25	1,99
Razem	1467,97	100

W Goliszowie na dzień 31 grudnia 2008 roku mieszkały 744 osoby, natomiast średnia gęstość zaludnienia wynosiła 50,68 osób/km². Pod względem demograficznym obszar ten nie jest stabilny. W okresie 2004 - 2008 największy spadek ludności nastąpił w 2005 roku i dopiero w 2007 roku sytuacja zaczęła się normować.

Liczba mieszkańców w poszczególnych latach:

2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
770	741	735	742	744

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI.

a) Zasoby przyrodnicze.

Goliszów od zawsze uchodził za miejsce urokliwe i bogate pod względem różnorodności flory i fauny. Leży on w dolnym biegu rzeki Skory obfitującej w ryby: klenie, okonie, brzany. Nad rozległymi stawami położonymi w

południowej części miejscowości, które zajmują łącznie 138,59 ha można spotkać kormorany, mewy, łabędzie, żurawie, czaple, dzikie kaczki i orły. Rejon ten jest ponadto siedzibą bocianów białych. Czyste powietrze oraz łowiska kuszą wielu amatorów wędkarstwa.

południowej części miejscowości, które zajmują łącznie 138,59 ha można spotkać kormorany, mewy, łabędzie, żurawie, czaple,

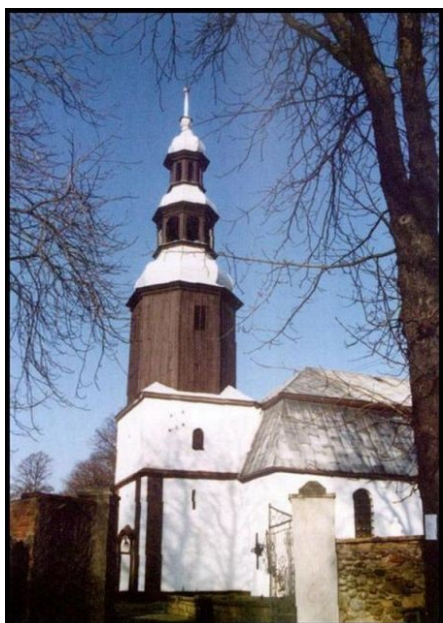

W Goliszowie zachował się naturalistyczny park, utworzony pod koniec XIX w. z dawnego ogrodu gospodarczego, o powierzchni 2 ha. W wykazie pomników przyrody znajdują się:

- ☞ dwie topole czarne - wiek 200 lat, wysokość 18-26m, rozpiętość korony 18-29m, obwód 480-560cm,
- ☞ lipa szerokolistna - wiek 200 lat, wysokość 29m, rozpiętość korony 10m, obwód 385cm,
- ☞ dwa wiązy polne – pierwszy, wysokość 25m, rozpiętość korony 15m, obwód

310cm, drugi, wysokość 16m, rozpiętość korony 20m, obwód 420cm.

b) Zasoby kulturowe.

Najcenniejszym zabytkiem w miejscowości jest murowany kościół p.w. Narodzenia N.P. Marii wzmiankowany po raz pierwszy w dokumentach w 1399 roku. W owym czasie wieś należała do rycerzy Hannusa i Niklasa von Schonynfeldów. Z przełomu XIV i XV w. pochodzi główny jednonawowy korpus z wydzielającym się prostokątnym prezbiterium od wschodu oraz dolną murowaną partią wieży od zachodu zbudowaną na planie kwadratu. W 1731 roku kościół został znacznie przebudowany zmieniając pierwotny – niewątpliwie gotycki charakter. Powiększono okna zmieniając ich formę ze średniowiecznych ostrołukowych na barokowe o łukach eliptycznych i odcinkowych. Zasadniczo zmieniono dachy kościoła kryjąc go bardzo wysokim barokowym dachem, łamanym, tzw. mansardowym, likwidując dwuspadowe, oddzielne dachy nad nawą i prezbiterium. Średniowieczny korpus wieży zmieniono nadbudowując ośmioboczną drewnianą kondygnację z pięknym trójstopniowym barokowym cebulastym hełmem z podwójnymi prześwitami. Hełm zdobi iglica z kulą i metalowa chorągiewka wiatrowa. Kościół jest murowany i tynkowany z wyraźnie zaznaczonymi partiami nowszymi, gzymsami i dość szerokimi tynkowanymi opaskami okien. Dach mansardowy kryty łupkiem pochodzącym z renowacji kościoła w 1917 roku. W południowej ścianie wieży zachował się kamienny portal późnogotycki o łuku dwuramiennym ściętym. W czasie prac renowacyjnych odsłonięto tu także fragmenty renesansowej dekoracji sgraffitowej. Wnętrze obiektu kryte jest pozornym sklepieniem kolebkowym z lunetami. Na styku ścian i szalowanego deskami sklepienia do lat pięćdziesiątych biegł malowany fryz o motywach ornamentu tzw. regencyjnego, później w dużym stopniu uszkodzony niedbałym przemalowaniem.

Wśród najcenniejszych zabytkowych elementów wyposażenia wnętrza należy wymienić ołtarz z około 1740 roku. W centrum ołtarza widnieje płaskorzeźba wyobrażająca krucyfiks na tle świętego Jeruzalem i wkomponowanych w pejzaż drzew o rozłożystych konarach sięgających ramion krzyża. Ta centralna płaskorzeźba obramowana jest późnobarokową, bardzo bogatą drewnianą, połączoną ażurową ramą z licznymi esownicami zdobionymi rozetkami liści akantu, kratką regencyjną i kampanullami (pionowy rząd kwiatów zwanych dzwoneczkami). Całość wieńczą postacie Boga Ojca i Ducha Św. w kształcie gołębic, przedstawiające wraz z Ukrzyżowanym Chrystusem w partii centralnej – Tróję Świętą.

Kolejnym bardzo cennym zabytkiem jest ambona powstała łącznie z ołtarzem głównym ok. 1740 roku. Jest to typowa kazalnica z koszem mównicy objętym drewnianą balustradą, podzieloną pilasterkami na cztery pola zdobione malowanymi motywami ujętymi w ramki o łuku odcinkowym przełamanym. Na kazalnicę prowadzi osobny portalik z ozdobnym nadprożem oraz schodki z drewnianą profilowaną trójpolową balustradą. Nad koszem kazalnicy bogaty baldachim o profilowanym gzymsie zwieńczony

stożkową kopułą z obłoków. Na osi baldachimu dość bogaty, rozrzeźbiony, ujęty drewnianą ramą kartusz. Tak ołtarz, jak i ambona w XVIII w. malowane były na białym z licznymi złoceniami.

Z kilku zachowanych kamiennych nagrobków byłych właścicieli Goliszowa warto wskazać trzy późnorenesansowe figuralne nagrobki: mężczyzny w zbroi rycerskiej bez hełmu z czterema tablicami herbowymi w narożach, kobiety w bogatej szacie z peleryną i szerokim, sztywnym kołnierzem oraz dwoma tarczami herbowymi, mniejsza znacznie tablica nagrobna kilkuletniego dziecka. Nagrobki te – wmurowane pionowo w ścianę południową kościoła, pochodzą z początków XVII w. Pierwotnie pokryte były polichromią. Na obrzeżach płyt

zachowały się napisy wykute majuskułą w języku niemieckim.

Na cmentarzu znajduje się ponadto barokowa kaplica grobowa z XVIII w. o skromnej dekorowanej elewacji oraz neogotycki nagrobek rodziny Peschelów z symbolem złożonych dłoni i interesującym filozoficznym napisem: „Do zobaczenia”.

Kolejnym ważnym obiektem w wykazie zabytków pochodzącym z tego terenu jest dwór z XVIII, XIX wieku.

Miejscowość posiada także świetlicę wiejską. W obiekcie tym odbywają się między innymi: zebrania wiejskie, szkolenia, warsztaty oraz różnego rodzaju imprezy i uroczystości np.: wesela, przedstawienia, zabawy karnawałowe i opłatkowe itp. Budynek ten wymaga jednak remontu, który poprawiłby zarówno bezpieczeństwo, estetykę jak i funkcjonalność świetlicy. Ponadto działa tutaj Koło Gospodyń Wiejskich pod przewodnictwem Władysławy Kościk. Powstało ono w roku 1962.

Kulturotwórczą rolę pełni również działający od 2006 roku zespół folklorystyczny „Goliszowianie”. Obecnie liczy on 20 osób. Kieruje nim Władysława Kościk, a nieocenionym opiekunem muzycznym zespołu jest Andrzej Peregryn. „Goliszowianie” często udzielają się w Regionalnych Spotkaniach Folklorystycznych i w Przeglądach Zespołów Kolędniczych i Biesiadnych. W maju tego roku zespół został doceniony na Festiwalu Piosenki Religijno- Patriotycznej zajmując I miejsce, w swoim dorobku ma także nagrodę od Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Co roku zespół swoimi występami ubarwia dożynki gminne oraz święta ludowe.

W roku 2008 po raz pierwszy odbyły się obchody Święta Sołtysa zorganizowane w Goliszowie. Pomysłodawcą imprezy był sołtys wsi, natomiast przygotowaniem uroczystości zajął się zespół folklorystyczny „Goliszowianie” oraz

Samorząd Wsi.

c) Infrastruktura sportowo-rekreacyjna.

- ↳ Wieś dysponuje boiskiem sportowym oraz szatnią dla sportowców. Zajęcia sportowe odbywają się w świetlicy wiejskiej wyposażonej w stół do tenisa.
- ↳ W miejscowości funkcjonuje Ludowy Zespół Sportowy "MEWA" Goliszów, który po kilkuletniej przerwie reaktywował swoją działalność w roku 2001. Klub prowadzi działalność wielosekcyjną: piłka nożna, piłka siatkowa, szachy, warcaby, tenis stołowy. Ważnym elementem infrastruktury sportowej jest także szatnia sportowa, której budowę udało się dokończyć w 2003 roku.
- ↳ Dodatkową atrakcją wsi są hodowlane stawy rybne, gdzie istnieje możliwość wypożyczenia sprzętu wędkarskiego. Łowisko posiada 55 pomostów do wędkowania, 60 miejsc parkingowych oraz zapewnia możliwość grillowania.

d) Infrastruktura społeczna.

Bardzo ważnym miejscem jest szkoła podstawowa, która rozpoczęła swoją działalność 3 września 1946 roku. Pierwszym dyrektorem była Wanda Stebnicka. Początkowo szkoła liczyła 4 klasy. W latach 1952/53 było już siedem klas. W roku 1965/66 ze składek społecznych mieszkańców wsi dobudowano dwie izby lekcyjne, kotłownię i instalację centralnego ogrzewania. Obecnie obok zajęć dydaktyczno-wychowawczych dzieci mogą liczyć na inne atrakcje. Istnieje tu zespół taneczny, gromada zuchowa, działa kółko plastyczne oraz kółko sportowe.

Liczba dzieci uczęszczających do szkoły w poszczególnych latach:

Rok szkolny	Klasa I-VI	Klasa "0"
2006/2007	43	10
2007/2008	51	3
2008/2009	41	8

e) Infrastruktura techniczna.

- ↳ Przez Goliszów przebiega droga powiatowa nr 2194D o nawierzchni asfaltowej

oraz trzy drogi gminne: asfaltowa nr 104302D, żwirowa nr 104287 oraz droga w części asfaltowa a w części żwirowa nr 104288D. Pozostałą część układu komunikacyjnego uzupełniają drogi transportu rolniczego.

- ↪ Wieś posiada nowoczesną infrastrukturę wodno – ściekową, jest także zelektryfikowana. Nie ma natomiast sieci gazowej.
- ↪ Przez miejscowość przebiega niezelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa Legnica - Żagań będąca częścią szlaku z Wrocławia do Guben.

f) Rolnictwo i gospodarka.

Wieś zachowała do dziś rolniczy charakter. Obok typowych gospodarstw polowych działają tu także dwie ферmy drobiu, prowadzona jest hodowla ryb oraz działalność usługowa.

Wykaz największych podmiotów gospodarczych:

- ↪ Spółka Rybacka Niedźwiedzice - Goliśzów 92a;
- ↪ Sklep Spożywczo- Przemysłowy Katarzyna Majcher, Goliśzów 30;
- ↪ Sklep Wielobranżowy Anna Miągowska, Goliśzów 84;
- ↪ Opako-Tek. Konrad Kozakowski, Goliśzów 83;
- ↪ Usługi Stolarskie Godecki Jan, Goliśzów 21
- ↪ ZUH „Rysiek” Ryszard Krzesaj (usługi budowlane), Goliśzów 81/10;
- ↪ Firma Remontowo – Budowlana „Pinio” Mariusz Pleśniak, Goliśzów 83b/3.

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➤ korzystne położenie (blisko miasta) ➤ bliskość rynków zaopatrzenia i zbytu; ➤ korzystne warunki klimatyczne; ➤ linia telefoniczna; ➤ infrastruktura techniczna; ➤ szkoła podstawowa; ➤ infrastruktura sportowa; ➤ świetlica wiejska; ➤ boisko sportowe.	➤ słaby dostęp do Internetu; ➤ słaba kondycja rolnictwa; ➤ brak zainteresowania życiem wsi wśród młodych ludzi; ➤ bezrobocie; ➤ migracja ludności; ➤ niedostateczny stan infrastruktury użyteczności publicznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
➤ możliwość powstania gospodarstw agroturystycznych; ➤ możliwość dostosowania infrastruktury do potrzeb inwestorów; ➤ podejmowanie przez mieszkańców inicjatyw na rzecz rozwoju wsi; ➤ inwestowanie w rozwój infrastruktury publicznej; ➤ promocja wsi.	➤ dalszy wzrost bezrobocia; ➤ brak środków z budżetu gminy; ➤ pogarszająca się sytuacja materialna mieszkańców; ➤ starzenie się mieszkańców; ➤ degradacja środowiska.

Wizja rozwoju:

„Wiemy, że wspólnie możemy zrobić wiele”

Cel główny:

Integracja społeczności wiejskiej wokół działań zmierzających do poprawy funkcjonalności wsi oraz promocja Goliszowa jako interesującego miejsca do życia, pracy i odpoczynku.

Działania priorytetowe:

1. Wspieranie działalności klubu sportowego.
2. Stworzenie szerokiego dostępu do informacji (Internet w każdym domu).
3. Promocja terenów pod inwestycje.
4. Budowanie więzi społecznych poprzez zaangażowanie w sprawy wsi jak największej liczby mieszkańców, w tym organizację imprez kulturalnych i sportowych.
5. Organizowanie imprez promujących wieś.
6. Poprawa wizerunku wsi – dbanie o estetykę, porządek i bezpieczeństwo.
7. Zagospodarowanie terenów i placów wokół obiektów użyteczności publicznej.
8. Zatrzymanie we wsi młodzieży.
9. Poprawa stanu technicznego i wyposażenie świetlicy wiejskiej.
10. Stworzenie miejsc na odpoczynek, spotkania mieszkańców i turystów.
11. Dbanie o dziedzictwo kulturowe wsi.
12. Utworzenie „Koalicji” aktywnie działających mieszkańców i nawiązanie współpracy z organizacjami i instytucjami na rzecz odnowy i rozwoju wsi.

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.

W ramach sformułowanego celu oraz działań priorytetowych mieszkańcy wsi zaplanowali następujące zadania inwestycyjne/ przedsięwzięcia:

Lp.	Nazwa zadania/przedsięwzięcia	Planowane koszty	Planowany termin realizacji	Źródła finansowania
1	Remont świetlicy wiejskiej w Goliszowie	185 000,00	2009-2010	-PROW (Odnowa i rozwój wsi) -Budżet gminy
2	Budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej	100 000,00	2011	-Budżet Gminy -Środki pozyskane od sponsorów
3	Utworzenie plenerowego miejsca spotkań	30 000,00	2011	-PROW (Małe projekty) -Fundusz sołecki
4	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej	1 000 000,00	2012-2013	-Budżet gminy
5	Budowa małej klubo-kawiarnii	50 000,00	2012	-Urząd Marszałkowski „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” -Budżet gminy
6	Remont boiska sportowego	50 000,00	2013	-Urząd Marszałkowski „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” -Budżet gminy
5	Budowa boiska asfaltowego do piłki siatkowej	100 000,00	2014	-Budżet Gminy -Środki pozyskane od sponsorów
7	Uruchomienie kawiarenki internetowej w świetlicy wiejskiej	150 000,00	2015	-Budżet Gminy -Środki pozyskane od sponsorów
8	Remont kapitalny kładki wiszącej	200 000,00	2016	-Budżet Gminy -Środki pozyskane od sponsorów
9	Organizowanie różnego rodzaju imprez, w tym „Święta Sołtysa”	10 000,00	Zadanie cykliczne	-Fundusz sołecki -Środki pozyskane od sponsorów